

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2019. február végi helyzetéről*

2019. március

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

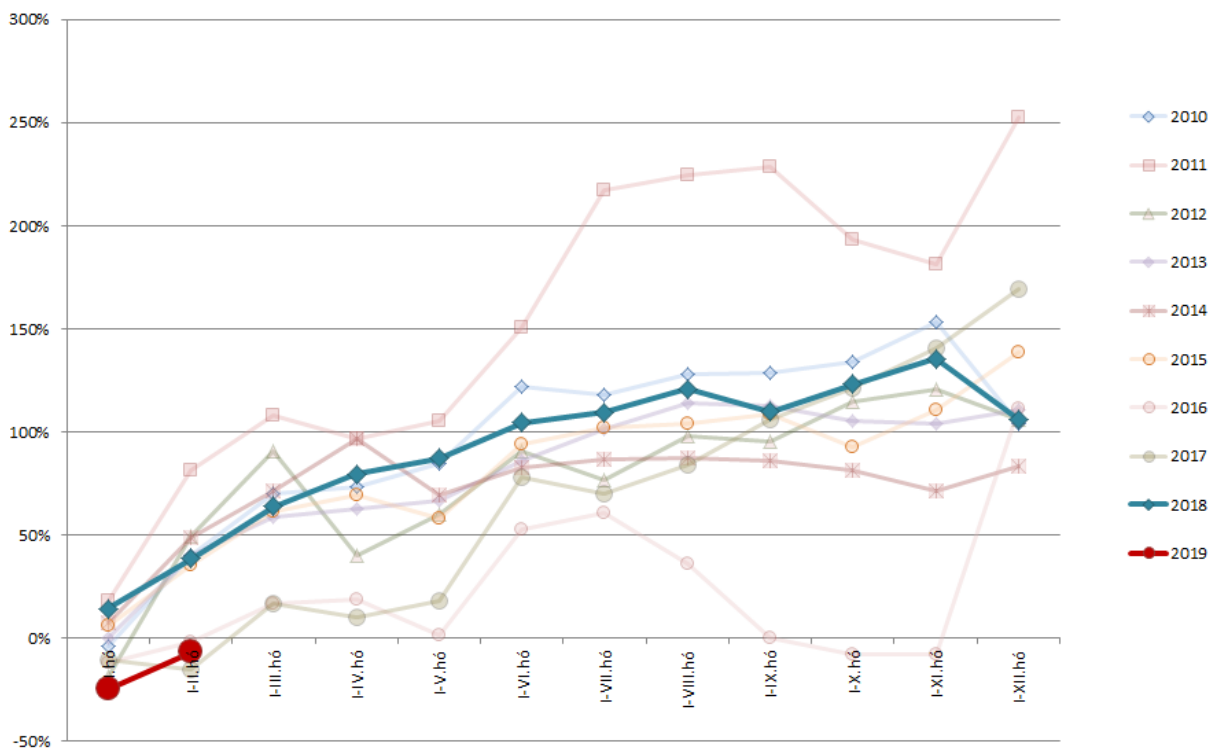
ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszere az év első két hónapját 67,3 milliárd forintos többlettel zárta, amihez a kormány gazdaságpolitikája érdemben járult hozzá. Idén is kiegyensúlyozott növekedés várható, ami biztosítja a költségvetés fenntarthatóságát. Mindez elősegíti az 1,8%-os hiánycél elérését, miközben az államadósság aránya még tovább csökkenhet.

A hatéves bérmegállapodás eredményeként folytatódó béremelések, a foglalkoztatottak számának emelkedése, a lakossági fogyasztás bővülése, az otthonteremtés jelentős kormányzati támogatása, valamint a gazdaságfehérítés terén meghozott kormányzati intézkedések eredményei egyaránt visszatükröződnek az államháztartási adatokban. Ennek nyomán az év első két hónapjában általános forgalmi adóból 274,7 milliárd forinttal, személyi jövedelemadóból 21,8 milliárd forinttal, nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból 40,9 milliárd forinttal, míg jövedéki adóból 21,1 milliárd forinttal több folyt be, mint az előző év azonos időszakában. 2019. február végéig összesen 281,4 milliárd forint uniós bevétel érkezett a költségvetésbe, míg a projektek megvalósítását célzó kiadások 200,2 milliárd forintot jelentettek. A hazai forrásból történő finanszírozás közül a Modern Városok Program fejlesztései, valamint a vasúthálózat megújítása emelhető ki.

Az év első két hónapjában a központi költségvetés 18,9 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok 31,2 milliárd forintos, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 17,2 milliárd forintos többletet mutattak. Februárban főként a társadalmi célokat szolgáló intézkedések és a fejlesztési programok támogatása nyomán az államháztartás központi alrendszere 177,2 milliárdos hiánnyal zárt.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

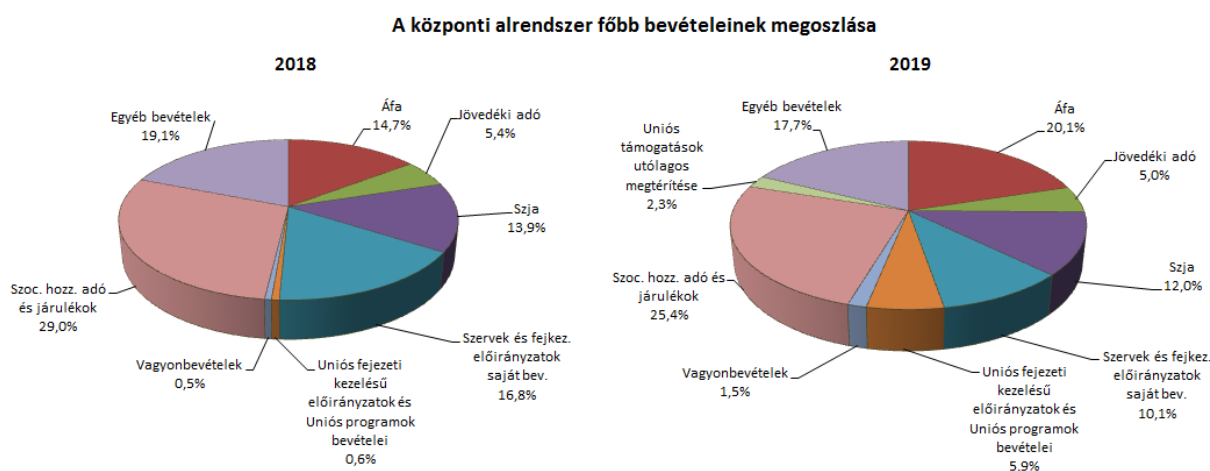
Az államháztartás központi alrendszerének 2019. február végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	2018. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2018. I-II. hó tény milliárd forintban (2)	tény=100% Index (%) (2/1)	2019. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2019. I-II. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 368,8	-599,5	43,8	-985,7	18,9	
bevétel:	13 594,0	1 768,0	13,0	13 077,9	2 360,1	18,0
kiadás:	14 962,8	2 367,5	15,8	14 063,6	2 341,2	16,6
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	7,6	20,1	264,5	-12,7	31,2	
bevétel:	575,4	68,8	12,0	609,4	83,1	13,6
kiadás:	567,8	48,7	8,6	622,1	51,9	8,3
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-83,9	52,8		0,0	17,2	
bevétel:	5 703,6	968,6	17,0	5 893,1	975,6	16,6
kiadás:	5 787,5	915,8	15,8	5 893,1	958,4	16,3
Egyenleg összesen	-1 445,1	-526,6	36,4	-998,4	67,3	
bevétel:	19 873,0	2 805,4	14,1	19 580,4	3 418,8	17,5
kiadás:	21 318,1	3 332,0	15,6	20 578,8	3 351,5	16,3

I. A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2019. február végi 3418,8 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 613,4 milliárd forinttal, 21,9%-kal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból és a jövedéki adóból, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az uniós programok bevételei, az uniós támogatások utólagos megtérítése, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések is.

A bevételek közül a **társasági adó** mérlegsoron az év első két hónapjában 1,6 milliárd forint realizálódott, amely az előző év azonos időszakának bevételeit 7,3 milliárd forinttal haladta meg. A bázisévhez viszonyítva az eltérést a magasabb adóelőleg-kötelezettségek okozzák, amit részben ellensúlyozott a 2018. évi adóelőleg-kiegészítést érintő rendelkezések 2019 januárjára történő áthúzódásához kötődően megemelkedett kiutalás.

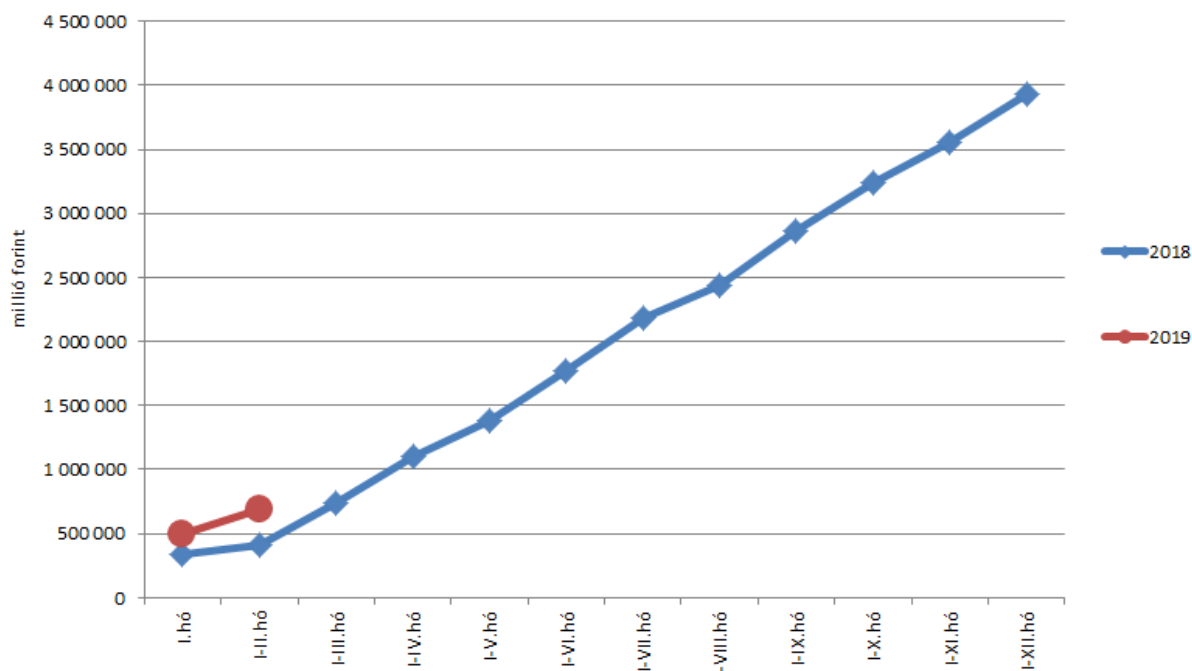
Az **egyéb központosított bevételekből** február végéig összesen 95,9 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előirányzat 18,7%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 29,2 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	19 115,1	21 528,0	2 412,9	112,6
Környezetvédelmi termékdíjak	6 571,1	8 323,2	1 752,1	126,7
Vízkészletjárulék	1 927,1	3 559,3	1 632,2	184,7
Hulladéklerakási járulék	2 409,5	2 913,0	503,5	120,9
Elektronikus útdíj	26 612,2	29 231,5	2 619,3	109,8
Korkedvezmény-biztosítási járulék	0,4	-0,6	-1,0	
Időalapú útdíj	20 019,2	21 792,7	1 773,5	108,9
Bírságok	8 547,6	8 121,9	-425,7	95,0
Egyéb tételek összesen	752,5	461,8	-290,7	61,4
Összesen	85 954,7	95 930,8	9 976,1	111,6

Az év első két hónapjában az **általános forgalmi adóból** 688,2 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 274,7 milliárd forinttal haladta meg.

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1 080,7	1 238,6	157,9	114,6
Kiutalás	667,2	550,4	-116,8	82,5
Egyenleg	413,5	688,2	274,7	166,4

A belföldi befizetések növekedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított emelkedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, valamint a 2019. januári adómérték-emelés határozza meg. Az import utáni befizetések növekedésének háttérében a forgalom bővülése áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első két hónapjában 172,0 milliárd forintot tett ki, amely 21,1 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi bevételnél. A bevételek megszűlése a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	90,2	97,9	7,7	108,5
Dohánygyártmány jövedéki adó	48,5	54,8	6,3	113,0
Egyéb termék jövedéki adó	12,1	16,0	3,9	132,2
Import jövedéki adó és energiaadó	0,1	3,3	3,2	3300,0
Jövedéki adók összesen	150,9	172,0	21,1	114,0

A dohánytermékek utáni bevételek emelkedésének háttérében elsősorban a nagyobb cigarettaforgalom és az adómérték-emelés áll. Az egyéb termékek esetében a bevételek növekedésének háttérében a forgalom növekedése és a népegészségügyi termékadót érintő, 2019-től életbe lépő változásokhoz köthető készletezési hatás áll. Az üzemanyagok utáni bevétel növekedését elsősorban a magasabb üzemanyag-forgalom indokolja. A bevételek növekedéséhez az is hozzájárult, hogy 2019. január 1-jétől az energiaadó a jövedéki adó soron szerepel.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel február végéig 45,5 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 1,4 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a pénzforgalmi szolgáltatók és a Kincstár egyaránt magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első két hónapjában 410,6 milliárd forint volt, amely 21,8 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti

befizetésnövekedés. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

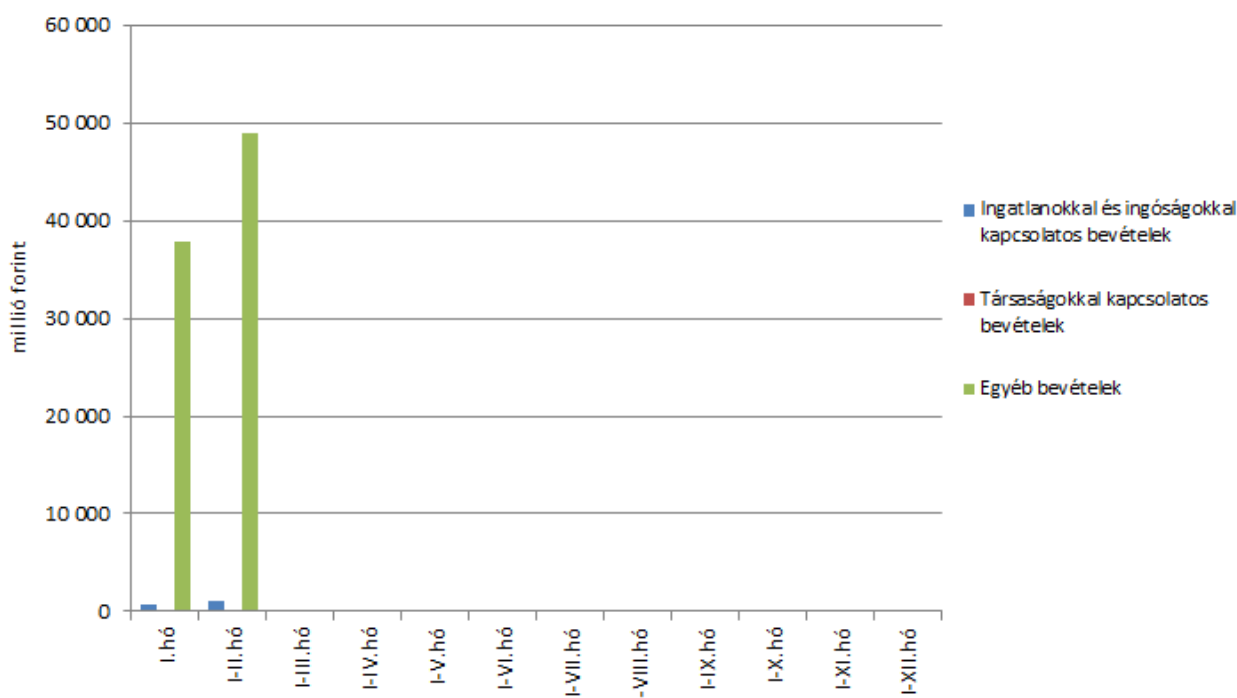
Személyijövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	391,9	414,4	22,5	105,7
Kiutalás	3,1	3,8	0,7	122,6
Egyenleg	388,8	410,6	21,8	105,6

A „**Központi Maradványalapba történő befizetések**” mérlegsorra, a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok terhére az év első két hónapjában összesen 60,1 milliárd forint maradvány került befizetésre, amely 28,9 milliárd forinttal több, mint az előző év azonos időszakában.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első kéthavi összege 50,0 milliárd forint volt, melynek meghatározó tétele a frekvencia-használati jogosultság értékesítéséből származó befizetés (32,0 milliárd forint). A befizetések összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2019. évben

Az **uniós bevételek** főszabály szerint a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetbe érkeznek, ezek kimutatására szolgál az „Uniós programok bevételei” mérlegsor, valamint az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsor.

Az „**Unió programok bevételei**” mérlegsoron a 2019. év február végéig 201,7 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az éves előirányzat 15,0%-os teljesítését jelenti.

A „**Egyéb uniós bevételek**” soron belül a vámbeszedési költség megtérítése február végéig 3,1 milliárd forintot tett ki. Ez az összeg az éves előirányzat 20,6%-a, és 0,7 milliárd forinttal haladta meg a 2018. év azonos időszakában keletkezett bevételt. A vámbevétel túlteljesülésének háttérében az előzetesen vártnál nagyobb mértékben kiszabott vámösszeg áll. Az „Unió támogatások utólagos megtérítése” soron a 2019. év február végéig 79,2 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az éves előirányzat 66,0%-a.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó február végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-II. hó	Az alap I-II. havi bevételén belüli aránya (%)	2019. I-II. hó	Az alap I-II. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	552,3	97,1	543,9	98,1	-8,4	98,5
Egészségbiztosítási Alap	229,9	57,5	277,3	65,8	47,4	120,6
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	31,9	68,2	46,0	72,0	14,1	144,2
Összesen	814,1		867,2		53,1	106,5

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-II. havi bevételeinek döntő része, 98,1%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A 2019. első kéthavi szociális hozzájárulási adó- és járulékbévételek (543,9 milliárd forint) 1,5%-kal, 8,4 milliárd forinttal maradtak el az előző év azonos időszakának bevételeitől. A tárgyévi alacsonyabb teljesítés oka, hogy a szociális hozzájárulási adó Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető hányada a 2018. évi 79,5%-ról 70,22%-ra csökkent. A nyugdíjjárulék mértéke a 2019. évben változatlanul 10%. E bevételi jogcímet nem érinti a megosztási arány változása, így az év első két hónapjában 22,2 milliárd forinttal magasabb összegben, 10,3%-kal magasabb volumenben teljesült a tavalyi év azonos időszakához képest. A jelentős mértékű járulékbévételek-növekedés oka a 2018. évi, 10%-ot meghaladó átlagkereset-növekedés továbbgördülő hatása.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó első kéthavi bevétel az alap összes bevételének 65,8%-át tette ki. A 2019. évi február végi szociális hozzájárulási adó- és járulékbévételek (277,3 milliárd forint) 20,6%-kal, 47,4 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakának a bevételeit. A tárgyévi magasabb teljesítés oka, hogy a szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető hányada a 2018. évi 20,5%-ról 27,31%-ra emelkedett. A bevételek emelkedéséhez hozzájárult még a növekvő bruttó keresetkiáramlás. A biztosított egészségügyi járulék mértéke a 2019. évben változatlanul 7%. Az első kéthavi szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek az éves törvényi előirányzat 16,0%-át tették ki.

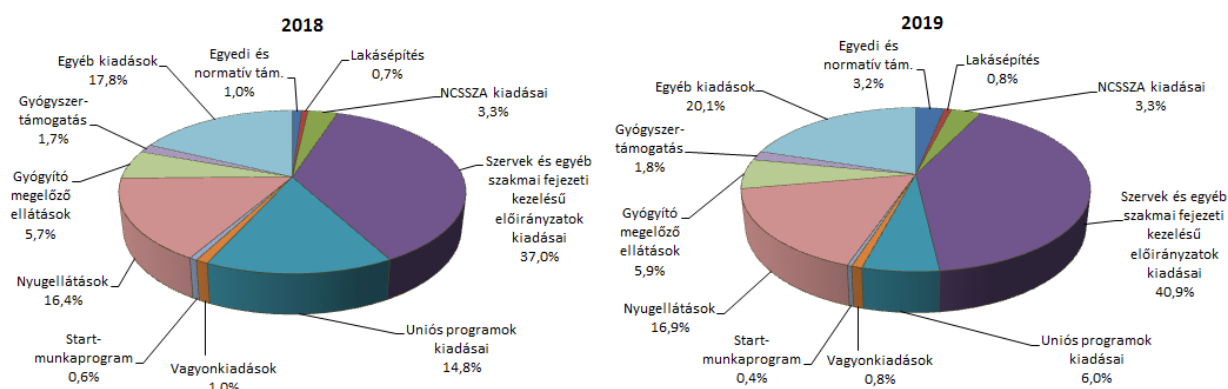
A szociális hozzájárulási adó megfizetett összegének 2,47%-a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) illeti meg, melyből február végéig 10,7 milliárd forint bevétel folyt be. 2018-ban e címen nem származott bevétel, mivel a szociális hozzájárulási adóból az NFA nem részesült. Az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFÁ-t megillető hányada 35,3 milliárd forint lett, mely 3,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának az összegét.

Az év első két hónapjában az Egészségbiztosítási Alap összes bevételének 7,1%-a származott az **egészségügyi hozzájárulásból**, ez az alapnak 30,0 milliárd forint bevételt jelentett. A 2019. év első két hónapjában az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel 9,4 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának a bevételétől. A tárgyévi alacsonyabb teljesítés oka, hogy az egészségügyi hozzájárulás adónem beolvadt a szociális hozzájárulási adóba, ennek hatása a pénzforgalomban 2019 februárjától már érzékelhető.

2. A FŐBB KIADÁSOK

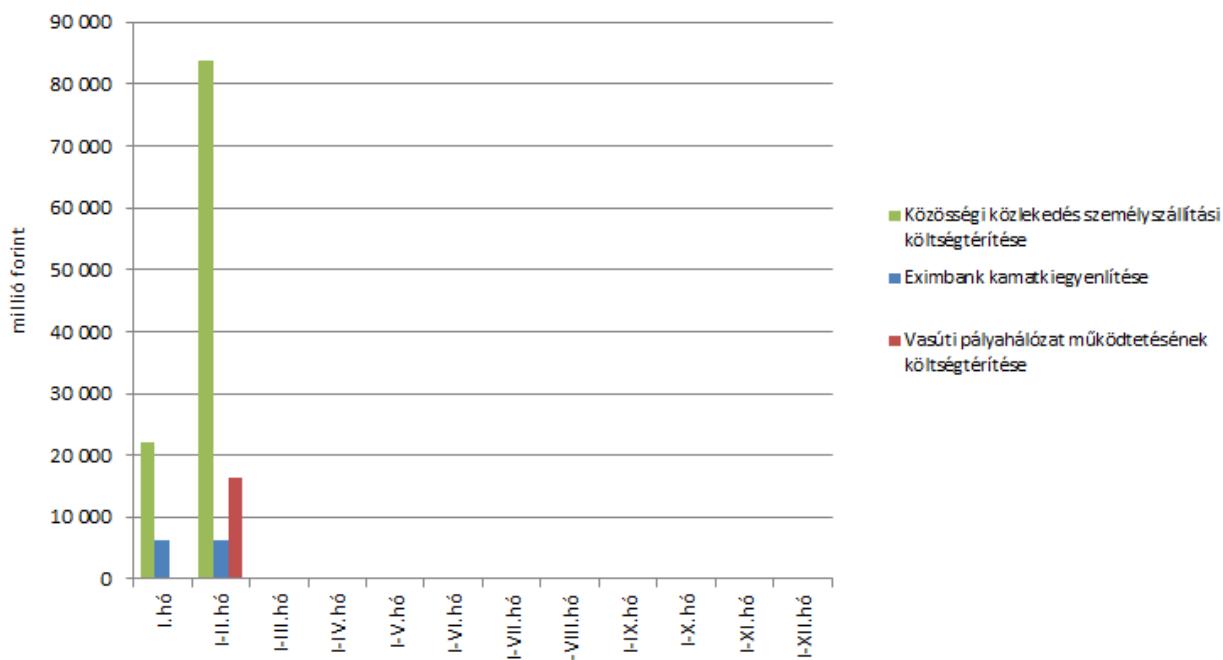
A központi alrendszer 2019. február végi 3351,5 milliárd forint összegű kiadásai mindössze 19,5 milliárd forinttal, 0,6%-kal haladták meg az elmúlt év azonos időszakának teljesítését. Magasabban teljesültek a 2018. év azonos időszakához képest – többek között – a költségvetési szervek kiadásai, az egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai, az egyedi és normatív támogatások, az EU költségvetéséhez történő hozzájárulás, valamint a nyugellátásokra fordított összegek. Jelentősen mérséklődtek viszont az előző év február végéhez viszonyítva az uniós programok kiadásai.

A központi alrendszer főbb kiadásainak megoszlása

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első két hónapjában 106,4 milliárd forintot tettek ki, amely összeg mintegy háromszorosán haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés alapvetően a közlekedési költségtérítések magasabb összegű kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedési személyszállítási és vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés, valamint az elővárosi közösségi közlekedés támogatása kapcsán közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyeplés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2019. évben

A lakásépítési támogatásokra fordított kiadások február végéig 26,4 milliárd forintot tettek ki, ami 2,9 milliárd forinttal magasabb a 2018. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében elsősorban a lakástakarék-pénztári megtakarítások után fizetett állami támogatások összegének emelkedése, valamint az elszámolási szabályok miatti kifizetések gyakorisága áll. Ezenfelül az árfolyam- és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	69,1	66,6	-2,5	96,4
<i>Ebből:</i>				
<i>családi pótlék</i>	53,9	51,6	-2,3	95,7
<i>gyermekgondozást segítő ellátás</i>	10,6	10,4	-0,2	98,1
<i>gyermeknevelési támogatás</i>	2,0	1,9	-0,1	95,0
<i>életkezdesi támogatás</i>	0,7	0,7	0,0	100,0
Korhatár alatti ellátások	15,6	15,7	0,1	100,6
<i>Ebből:</i>				
<i>korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	3,1	3,4	0,3	109,7
<i>szolgálati járandóság</i>	12,5	12,3	-0,2	98,4
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	21,4	24,1	2,7	112,6
<i>Ebből:</i>				
<i>járási szociális feladatok ellátása</i>	11,0	13,1	2,1	119,1
<i>fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	6,0	7,0	1,0	116,7
<i>politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	2,5	2,3	-0,2	92,0
Különféle jogcímen adott térítések	3,8	3,9	0,1	102,6
<i>Ebből:</i>				
<i>közgyógyellátás</i>	2,6	2,7	0,1	103,8
Összesen	109,9	110,3	0,4	100,4

A **családi támogatásokra** idén február végéig összesen 66,6 milliárd forintot fordítottak, amely a 2018. évi első kéthavi kiadástól 2,5 milliárd forinttal maradt el. Ezt döntően a családi pótlékra kifizetett összeg (51,6 milliárd forint) előző év azonos időszakához viszonyított mérséklődése magyarázza. Ennek oka, hogy a korábban elindult Népesedéspolitikai Akció ugyan hatékonyan segíti elő a kedvező demográfiai folyamatokat, azonban a támogatási rendszerbe belépők számának folyamatos növekedése nem tudja kompenzálni a korábbi évek kedvezőtlen folyamatai következtében kilépők miatti létszámkiesést.

A **korhatár alatti ellátásokra** 2019. február végéig 15,7 milliárd forintot meghaladó összeget folyósítottak, mely nagyságrendjében hasonló az előző év azonos időszakában a célra kifizetett támogatásokhoz. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 2,7%-os emelés) a hatását is.

Idén az első két hónapban a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** kifizetett összeg (24,1 milliárd forint) 2,7 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi kiadást. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (13,1 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely közel 1,2-szerese az előző évi február végi kifizetésnek. Ennek oka, hogy 2019. január 1-jétől az ápolási díj rendszere átalakult: a gyermeküket ápolók új ellátásra, a gyermekek otthongondozási díjára váltak jogosulttá, amelynek összege havi 100 000 forint, az ápolási díj összege pedig 15%-kal emelkedett. A fogyatékosági támogatásra 2019. február végéig közel 7 milliárd forintot fizettek ki, amely szintén tartalmazza a januári 2,7%-os ellátásemelés hatását. Egyéb kisebb ellátásoknál (például mezőgazdasági járadék, házastársi pótlék) kismértékű csökkenés látható, figyelemmel arra, hogy ezek kifutó jellegű ellátások.

A **különbéle jogcímen adott térítések** 2019. február végéig 3,9 milliárd forintot tettek ki, amely nagyságrendjében hasonló az előző évi teljesítéshez. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 2,7 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2019. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 728,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2018. évi 705,4 milliárd forintos törvényi előirányzatnál 23,5 milliárd forinttal magasabb. E többlet mintegy 60%-a szolgál fedezetül egyes kiemelt fejlesztési többletekre, közel 30%-a gyermekjóléti feladatok támogatására és további 10%-a működési feladatok ellátására lesz fordítható az idei évben. A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

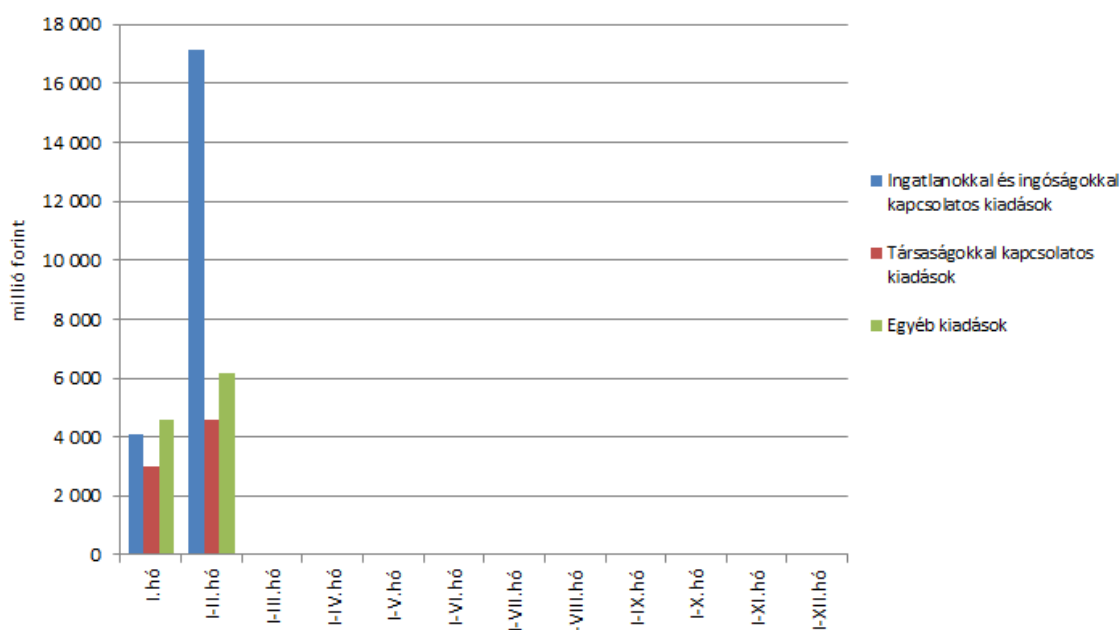
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	118,5	122,7	4,2	103,5
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	31,7	31,4	-0,3	99,1
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	33,6	34,4	0,8	102,4
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása</i>	43,2	46,8	3,6	108,3
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	10,0	10,1	0,1	101,0
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	0,5	0,8	0,3	160,0
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	23,6	22,2	-1,4	94,1
Összesen	142,6	145,7	3,1	102,2

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérlegsoron 2019. február végéig 123,6 milliárd forint kiadás teljesült, ami a törvényi előirányzat 35,1%-a, és a tervezettnél megfelelően alakult. E hozzájárulás 65,8 milliárd forinttal haladta meg a 2018. év azonos időszakában teljesített kiadást.

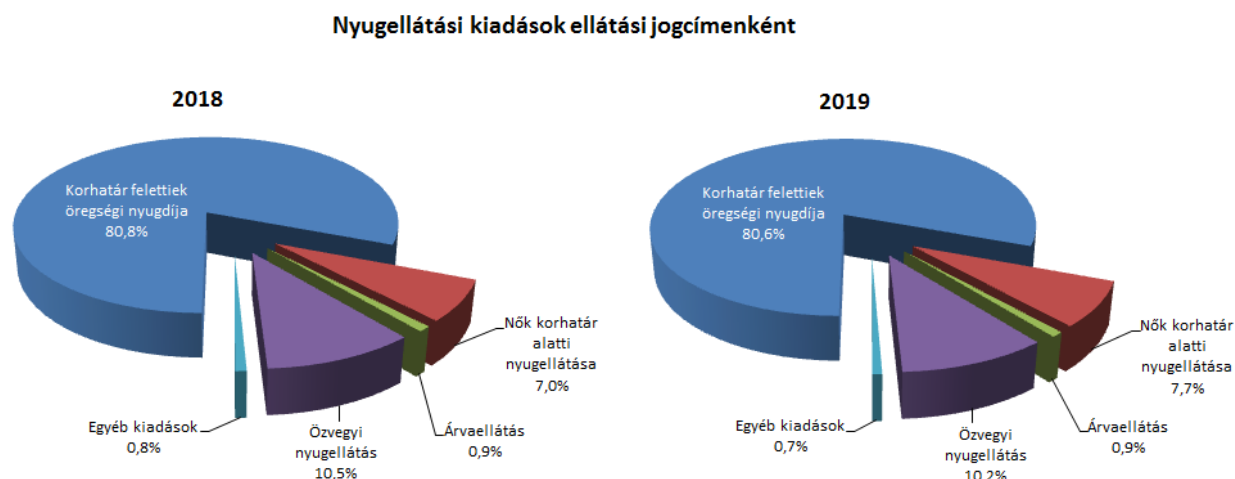
Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** február végi összege 27,9 milliárd forint volt, amelynek főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2019. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely február végéig 11,8 milliárd forintban teljesült. E kiadás az előző év azonos időszakában teljesített összegtől – az idei alacsonyabb előirányzattal összhangban – 8,5 milliárd forinttal maradt el.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül az év első két hónapjában nagyságrendileg kiemelkedő tétel a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 565,6 milliárd forint. A nyugellátási kiadások ellátási jogcímeinek alakulását a következő ábra mutatja be:

2019. I-II. hónapban a nyugellátásra fordított kiadások kismértékben elmaradtak az éves törvényi előirányzat időarányos mértékétől. Ennek oka az előirányzat-felhasználás éven belüli létszámalakulást követő hullámzó eloszlása. A korhatáremelés okán az előző évnek csak az első felében tölthették be az arra jogosultak a törvény által 63,5 évben meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt, a második félévben új jogosultság nem keletkezett, így a korbetöltött nyugellátotti létszám a második félévben folyamatosan csökkent. 2019-ben az év egészében folyik nyugdíj-megállapítás, így a folyamatos létszámnövekedéssel összhangban a kiadások jelentős növekedése várható.

A nyugellátásokra fordított kifizetések tartalmazzák az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakba beépült januári 2,7%-os nyugdíjemelés összegét. A nyugdíjemelés mellett további kiadásnövelő hatással bír a nyugellátottak létszámának és a létszám összetételének a változása, az ún. cserélődési hatás. A nettó átlagkeresetek növekedésével összhangban az új ellátások magasabb összegben kerülnek megállapításra, az újonnan megállapított magasabb összegű nyugellátással rendelkezők aránya pedig nő az állományon belül. Az előző év azonos időszakához képest nyugellátásokra 20,2 milliárd forinttal, 3,7%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 15,3 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 5,1 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint a tavalyi év azonos időszakában.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 29,2%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-II. hó	2019. I-II. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	105,0	114,5	9,5	109,0
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	49,1	47,4	-1,7	96,5
<i>Gyermekgondozási díj</i>	25,7	31,4	5,7	122,2
<i>Táppénz</i>	18,3	22,8	4,5	124,6

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 196,9 milliárd forint volt az év első két hónapjában, ez 7,2 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak értéke.

Gyógyszertámogatásra az év első két hónapjában 61,3 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, mely 4,8 milliárd forinttal magasabb a 2018. évi első kéthavi összegnél.

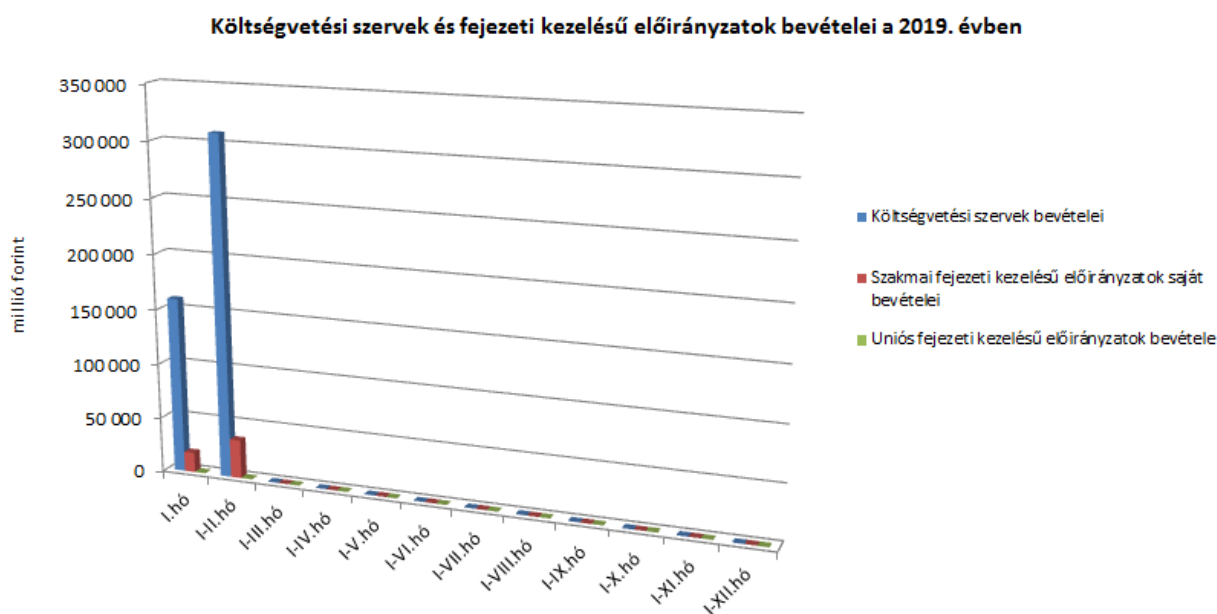
3. A KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2019 első két hónapjában a **költségvetési szervek bevételei** összesen 309,1 milliárd forintot tettek ki, mely 29,4%-kal alacsonyabb a 2018. évi első kéthavi bevételnél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 146,3 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, valamint 30,6 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként. Ez utóbbi bevétel a tavalyi év azonos időszakában jóval magasabb volt, döntően ez magyarázza a két év első kéthavi bevételei közötti eltérést.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei** 2019 első két hónapjában 35,1 milliárd forintot tettek ki, mely mindössze 2,9 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához képest. A bevételek jelentős részét az uniós fejlesztések operatív programja előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összegek teszik ki.

Az „**Uniós fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele**” mérlegsoron idén február végéig mindössze 0,5 milliárd forint összegű bevétel került elszámolásra. A mérlegsor a korábbi években megszokott „Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása” mérlegsor helyett nem a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetbe érkező uniós bevételek kimutatására szolgál.

A 2019. évi február végi, együttesen közel 345 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

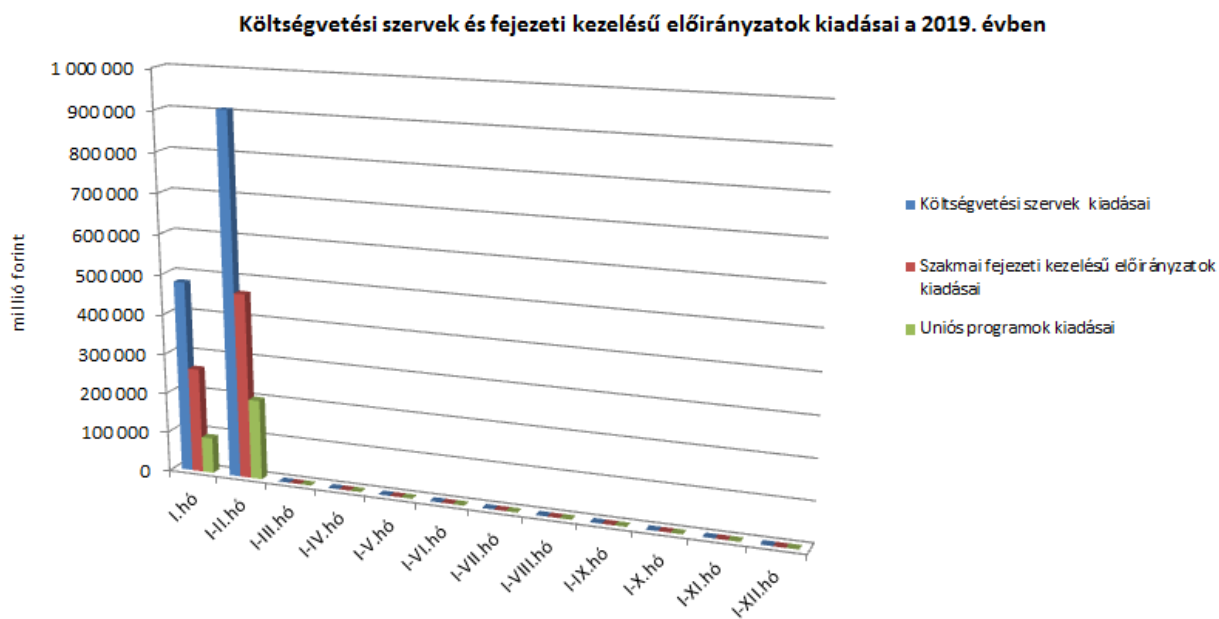

A költségvetési szervek kiadásai 2019 első két hónapjában 907,2 milliárd forintot tettek ki, amely 11,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 528,1 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 27,0 milliárd forinttal magasabb, mint az előző évi első kéthavi, e célú kiadás. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 28,7 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből döntően a Gripen gépek bérleti díjára, 23,3 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala Anyagellátó Raktárbázis Központnál többek között helikopterbeszerzésre, illetve tábori vezetési pont kialakítására, valamint 6,6 milliárd forint a „Külfélpviseletek igazgatása” törvényi sorról a 2019. január-március havi devizaellátmányra és a kihelyezett dolgozókat megillető munkabér utalására.

Az egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak 2019. első kéthavi teljesítése 464,2 milliárd forintot tett ki, mely 10,2%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 77,1 milliárd forint a „Modern Városok Program” keretében megvalósuló fejlesztések kifizetése, 60,1 milliárd forint a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcstanoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 31,4 milliárd forint a közúthálózat fenntartására és működtetésére, 19,7 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj, 15,7 milliárd forint a vasúthálózat fejlesztésére, 12,2 milliárd forint kifizetése az „Egyházi alapintézmény-működés, SZJA rendelkezés és kiegészítése” törvénysorról, 8,3 milliárd forint a Beruházás ösztönzési célelőirányzat kiadása, valamint 8,2 milliárd forint a kerékpáros létesítmények fejlesztésére. A két év első két hónapjának kiadásai közötti eltérést okozó számos tényező közül kiemelhetők elsősorban a vasúthálózat fejlesztésére, valamint a kerékpáros létesítmények fejlesztésére kifizetett összegek.

Az „Uniós programok kiadásai” mérlegsoron a 2019. év február végéig 200,2 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely az éves előirányzat 10,2%-os teljesítését jelenti. A február végéig felmerült kiadások túlnyomó részét a 2014-2020-as programozási időszak kohéziós operatív programjai adták, összesen 171,9 milliárd forint értékben. Ebből az év első két hónapjában a legjobban teljesítő operatív programok: az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program 68,3 milliárd forint, a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program 34,3 milliárd forint, valamint az Emberi Erőforrás fejlesztési Operatív Program a 21,4 milliárd forint kifizetéssel. (A 2019. évtől e mérlegsor szolgál az uniós kiadások kimutatására a korábbi években megszokott „Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai” mérlegsor helyett.)

A 2019. évi február, együttesen közel 1572 milliárd forint összegű kiadások megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 58,1 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 6,0 milliárd forinttal lett több az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-II. hó	
	2018	2019
1. Bevétel	28,6	38,3
1.1. Forint	28,6	38,3
1.1.1. Államkötvények kamata	28,6	38,3
1.1.2. Kincstárjegyek kamata	0,0	0,0
1.1.3. Repóügyletek kamata	0,0	0,0
1.1.4. KESZ forintbetét kamata	0,0	0,0
1.2. Deviza	0,0	0,0
1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai	0,0	0,0
2. Kiadás	80,7	96,4
2.1 Forint	39,5	57,5
2.1.1. Forinthitelek kamata	4,5	4,8
2.1.2. Államkötvények kamata	16,0	36,3
2.1.3. Kincstárjegyek kamata	19,0	16,4
2.1.4. Repóügyletek kamata	0,0	0,0
2.1.5. Egyéb függő tételek	0,0	0,0
2.2. Deviza	41,2	38,9
2.2.1. Devizahitelek kamata	0,0	0,0
2.2.2. Devizakötvények kamata	41,2	38,9
3. Kamategyenleg	52,1	58,1

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2019. február végéig 65,0 milliárd forinttal csökkent négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a nettó devizatorlesztés, amely 294,3 milliárd forinttal csökkentette a költségvetés adósságát.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 86,5 milliárd forinttal csökkentette.
- **A harmadik – előbbiekkal ellentétes, növelő hatású – tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás 303,3 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáráó devizaadósságot finanszírozza.
- **A negyedik – szintén növelő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok növekedése 12,5 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint február végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2019-ben, milliárd forint

	2018. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2019. február 28.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-II. hónap		
1. Forint	22 796,0	79,46	2 165,4	1 862,2	0,0	303,3	23 099,2	80,70	1,24
1.1. Hitel	1 167,7	4,07	20,1	0,0	0,0	20,1	1 187,8	4,15	0,08
1.1.1. Külföldi	1 167,7	4,07	20,1	0,0	0,0	20,1	1 187,8	4,15	0,08
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	21 628,3	75,39	2 145,4	1 862,2	0,0	283,2	21 911,4	76,55	1,16
1.2.1. Piaci értékesítésű	21 589,1	75,25	2 145,4	1 862,2	0,0	283,2	21 872,3	76,41	1,16
1.2.1.1. Kötvény	12 836,1	44,74	786,5	290,6	0,0	495,9	13 331,9	46,58	1,83
1.2.1.2. Diszkont kincstárjegy	1 237,3	4,31	488,6	516,6	0,0	-28,0	1 209,3	4,22	-0,09
1.2.1.3. Lakossági állampapír	7 515,7	26,20	870,3	1 054,9	0,0	-184,7	7 331,0	25,61	-0,59
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,14	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,14	0,00
2. Deviza	5 724,8	19,96	12,3	306,5	-86,5	-380,7	5 344,1	18,67	-1,28
2.1. Hitel	795,0	2,77	0,0	0,0	-12,7	-12,7	782,3	2,73	-0,04
2.1.1. Külföldi	795,0	2,77	0,0	0,0	-12,7	-12,7	782,3	2,73	-0,04
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 929,8	17,18	12,3	306,5	-73,9	-368,0	4 561,7	15,94	-1,25
2.2.1. Külföldi	4 246,2	14,80	0,0	306,2	-62,9	-369,1	3 877,1	13,55	-1,26
2.2.2. Belföldi	683,6	2,38	12,3	0,3	-11,0	1,0	684,6	2,39	0,01
Összesen	28 520,7	99,42	2 177,7	2 168,7	-86,5	-77,4	28 443,3	99,37	-0,04
Egyéb kötelezettség	167,4	0,58	70,4	55,2	-2,8	12,5	179,9	0,63	0,04
MINDÖSSZESEN	28 688,2	100,00	2 248,1	2 223,8	-89,3	-65,0	28 623,2	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága február végéig 380,7 milliárd forinttal 5344,1 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2018. év végi 20,0%-os szintről 18,7%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága február végéig 303,3 milliárd forinttal nőtt, és 23 099,2 milliárd forintot tett ki, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 80,7%-át. 2018 decemberében ez az arány 79,5% volt.

2019. február végén a lakossági állampapírok állománya 7331,0 milliárd forintot tett ki, ami 184,7 milliárd forint csökkenést jelent 2018. december vége óta. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya 3136,8 milliárd forint volt február végén, ami 286,8 milliárd forinttal alacsonyabb a 2018. év végi állománynál. A lakossági állomány csökkenésében a nem háztartásoknál lévő lakossági állampapír-állomány leépítése játszott jelentős szerepet. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír együttes állománya viszont 2019. február végén 33,4 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 3074,5 milliárd forint volt. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 57,2 milliárd forint összegű növekedése következtében 557,4 milliárd forintra emelkedett február hó végéig.

A külföldi befektetők állampapír-állománya februárban 54,9 milliárd forinttal növekedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 98,9%-a, 4168,3 milliárd forint államkötvény és 1,1%-a, 46,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje február végén 5,2 év volt, amely enyhe növekedést jelent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 12,5 milliárd forinttal növekedett. Február végén az állomány 179,9 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,6%-a.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* februári aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,0-ről 2,5-re emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,2-ről 3,0-ra mérséklődött.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó februári aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 3 bázisponttal csökkent és 0,02%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó februári aukcióján a kialakult átlaghozam 0,36% lett, amely 6 bázisponttal alacsonyabb a januári értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 1,46%-ot tett ki, amely 30 bázisponttal magasabb az utolsó januári aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* utolsó februári aukcióján az átlaghozam 2,21%-ot ért el, amely 4 bázisponttal alacsonyabb az utolsó januári aukcióhoz képest. A *10 éves kötvényaukció* 3,16%-os átlaghozama 32 bázisponttal haladta meg az utolsó januári aukción kialakult átlaghozamot.